

Szerkesztőség iroda:

Nagy-Becskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Nová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Fleitz Fer. Pál könyvnyomdája
Nagybecskerek, Zápolya-utca 1.
nová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felajánlások intézendők.

Teljesen szám 21.

TORONTÁI

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lejca.

Hirdetési árak:

Egész évre ———— 12 fr.
Félévre ———— 8 „
Negyedévre ———— 5 „
Egy hóra ———— 1 „
— Egyes szám ára 4 kr. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el.
Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik mindennap

vasar- és ünnepnapok kivételével.

Nagybecskerek, 1896.

XXV. évfolyam, 295. szám.

Szerda, december 23.

A gyermekek vallása.

Nagybecskerek, decz. 23.

—s—s. Alig választhatunk volna alkalmasabb időt cikkünk közlésére, mint az ártatlan gyermekeseregnek örömet hozó, a béke ünnepét hirdető szent karácsony hetét! Legyen e hét az engesztelődés nagyhete azokra nézve is, akik a liberális eszmék mind nagyobb térhódítását a magyar társadalom egyházi életének megromtójaként hirdetik, kik a vallás szabad gyakorlatát, a receptiót a vallástalan-ság csirájának tartják! Hadd álljanak itt e sorok bizonyosságul annak, hogy éppen a vallás szabad gyakorlatáról szóló törvény van hivatva a család vallási életét egyöntetűvé, még szilárdabbá tenni! Ez a törvény koronája éppen a liberális eszmék diadalának, mely a lelkiismeretnek megadja a legteljesebb mérvű szabadságot addig míg az az egyén benső életére vonatkozik, de egyúttal meg is követeli kérelmetlen szigorúsággal azt, hogy mihelyt a benső élet a külső társadalommal érintkezni akar, akkor annak szabályait is tiszteletben tartsa. — Ez a törvényünk az, mely leginkább megfelel a nagy jogásznemzet eszméjének, az erkölcs a kiinduló pontja s mégis a társas külső életet szabályozza; emberi méltóságunk megővését célozza s ezért a külső társadalomnak szólnak szabályai! Nincsenek ebben a jog és erkölcs határvonalai körülírva: összefolynak, de nem vegyülnek össze. A világ egyetemében egy év röpke pillanat; de a véges emberi létben számottevő időhatár; egy éve már, hogy a liberális eszmék társadalmunk átalakításán munkálnak, s ez egy év éppen a legnagyobb bizonyíték, hogy akkor, mikor a reakzionárius működés tetőpontján volt, nem volt elég erős hódító utjában a liberális eszméket feltartóztatni! Azok, a kik attól féltek, hogy a vallástalan-ságot fogja életre kelteni: csalódtak, mert bár nem codificálta e törvény a morált, mégis morálpáranccok vannak éreztetve.

Azok a nagyszájú apostolok, akik e törvényből a vallástalan-ság kifejlődését szerették volna kimagyarázni, bizonyára már maguk régóta vallástalanok, ha nem komolyan, akkor csak különczködésből. Sokkal mélyebbre ható gyökérszálakon függ a vallás az átlag ember életéhez, anélkül, hogy tudná honnan ered, semhogy azt a feltűnést kereső álapostolok, a vallástalan-ság elterjedését hirdetők onnan kitépni tudják. A lefolyt év megmutatta, hogy népünk sokkal vallásosabb, sokkal inkább erős vallási meggyőződése, sokkal mélyebbek erkölcsi tanai, anélkül, hogy tudná honnan meríti az éltet adó nedvét, semhogy az álszenteskedők meg tudták volna ingatni erős hitében. Tévesztik e nagy apostolok, hogy más a hit, más a vallás; más a vallástalan-ság, (ennek ők az okozói), más a hitetlenség; de legfőbb bajuk az, hogy még a vallást is szándékosan össze-vissza cserélik az egyház fogalmával.

Lássuk tehát konkrét a dolgot, hogy vajjon a törvény bántja-e, sérti-e a hitet, a vallást, az egyházat, avagy védi s terjeszti-e ezt; nem-e ékebben szóló predikátora-e az igaz hit a vallásosságának azoknál az egyházi s mégis egyháziatlan, hitetlen és vallástalan demagógnál.

Törvényeink kodifikálták a ma fennálló vallásokat, kimondták régen (1868 53. t.-cz.) s most újabban (1895: 42. t.-cz.) megerősítették azok egyenjogúságát (1895: 43. t.-cz.) Elismerték s most ujonnan megerősítették a lelkiismereti szabadságot (1895: 43. t.-cz.) s gyermekei vallására a szüleinek adja meg a feltétlen rendelkezési jogot (1894: 32. t.-cz.) de ha a szülei elhatározásában ingatag és késlekedő, ott ő páranccsal (1894: 32. t.-cz.). Eddig is védték törvényeink az egyházat, ma még erősebb korlátokat állít fel védelmére. (1895: 43. t.-cz. 25. §.)

Azt állítják, hogy a gyermekek vallása lesz, illetve lett leginkább megtámadva. Lássuk tehát ez alkalommal az ide vonatkozó szabályokat azon eljárás szerint, amint azt az anyakönyvvezetőnek tenni kell:

A) A bevett s törvényesen elismert vallásfelekezethez tartozó szülők gyermekeire nézve:

1. Ha a szülők mindegyike ugyanazon vallást követi, a gyermek is ugyanazon vallásnak irandó be, melyet szülei követnek. (A. T. 87. §. B. m. ut. 57. §.)

2. Ha a szülők különböző vallásuk, akkor, ha a szülőt fiu: apja vallására, — ha leány: anyja vallására irandó be (1894: 32. t.-cz. 19. §.), de ha az apa római katolikus, az anya görög katolikus, akkor a leánygyermek is római katolikus lesz és megfordítva (1814. évi 23034. sz. kir. rendelet), azaz a gyermek mindig apja vallását követi.

3. Ha a szülők házasságuk megkötése előtt kellő alapszerüések (1895. évi 1674. sz. vkm. r. 1. §.) mellett megegyeztek gyermekeik vallására nézve s ez házassági anyakönyvükben fel van jegyezve, akkor a gyermek olyan vallásnak jegyzendő be, a melyre nézve megállapodtak (1894: XXXII. t.-cz. 1. §.)

4. Törvénytelen gyermekek: anyjuk vallására irandók (1868. LIII. t.-cz. 16. §., 1894: 32. t.-cz. 5. §.), ha bejegyzés előtt a természetes apa és anya házasságot kötöttek, az itt 1. és 2. pont alatti szerint kell eljárni (1868: LIII. t.-cz. 15. §.)

5. Lelenczek s általában oly gyermekek, kiknek szüleit ki tudni nem lehet, annak vallására jegyzendő be, aki őket felfogadta. Ha lelenczházba adtak s az intézet felekezeté, ezen felekezet vallására, ha ezen esetek egyike sem fordul elő, azon vallásra, mely a találás helyén többségben van (1868: LIII. t.-cz. 18. §., 1894: 32. t.-cz. 8. §. a.)

B) A bevett vagy törvényesen elismert vallásfelekezeteken kívül álló szülők gyermekeire nézve: Itt különbséget kell tenni, hogy mindketten kívül állanak-e vagy sem, házasságuk megkötése előtt megegyeztek-e gyermekeik vallására vagy sem.

1. Ha mindketten kívül állanak, vagy közülük csak egyik felekezeten kívüli, de megegyeztek, akkor a gyermek vallása: az egyezés szerinti lesz. (1896. évi 56. sz. vkm. b. m., ig. m. 20. §.)

2. Ha közülük csak egyik fél áll felekezeten kívül és meg nem egyeztek, akkor:

a) ha a felekezethez tartozó fél nembeli gyermek születik, ennek vallásáról az ő vallása irandó be (1896. évi 56. sz. vkm. 21. §. első kik.);

b) ha pedig a felekezeten kívül álló fél nembeli gyermek születik, ezen gyermek vallását szabadon állapítja meg a felekezeten kívül álló szülő; ha pedig ezt megállapítani nem akarja, akkor a vallásrovatba ez jegyzendő be: „egyelőre meg nem állapított“ (1896. évi 56. sz. vkm. 21. §. 2. és 3. kik.)

3. Ha a szülők mindegyike felekezeten kívüli és meg nem egyeztek, akkor a gyermek vallásáról azt a vallást kell beírni, amelyet a nembeli szülő megállapít; ha ilyen meg nem állapít, azt, hogy „egyelőre meg nem állapított“. (1896. évi 56. sz. vkm. 22. §.)

4. Ha a gyermek törvénytelen, akkor az a vallás irandó be, amit az anya megállapít: ha nem állapítja meg, akkor azt, hogy „egyelőre meg nem állapított“. (u. a. rendelet 23. §.)

5. Ha a gyermek lelencz, akkor az a vallás irandó be, amit a felfogadó mond, ellenkező esetben az, hogy: „egyelőre meg nem állapított“. (u. a. rend. 23. §.)

II. Az áttéréseket illetőleg tudni kell, hogy ezeket csak írásbeli közlés alapján hivatalból vagy a felek kérelmére lehet a születési anyakönyvben mint utólagosan feljegyzést a lap szélén eszközölni. (Bm. ut. 57. és 91. §. II. 7. pont.)

A) a bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezethez tartozó szülők 7 éven alóli gyermekeire nézve:

1. Ha valamely felekezethez tartozó oly szülők, kik ugyanazon vallást követik, valamint azok is, kik különböző vallásfelekezethez tartoznak, más vallásra térnek át, mint a melyet előbb követtek, a hét éven alóli gyermekek nem ökök szerint követik az áttért szülőt (1868: 53. tcz. 14. §., 1895. évi 1674. sz. vkm. 8. §.) — Ez feljegyzés tárgya.

2. Ha a szülők házasságuk megkötése előtt megegyeztek gyermekeik vallására s ezután megegyezésüket ismét változtatják (ezt csak akkor tehetik, ha egyik a másik vallására tér át, vagy közösen új vallás híveivé lesznek) ez esetben hetedik élet évét nem ért gyermekek követik szülei új vallását (ez feljegyzés tárgya), — de ha már 7 éven túl vannak, a bejegyzett vallásban maradnak (1895. évi 1674. sz. vkm.)

3. Ha törvénytelen gyermek anyja áttér, 7 éven alóli gyermeke követi vallását (1868: 53. tcz. 14. és 16. §.); ha a nemi apa elismert gyermeke vallásáról maga vallását kívánja beírni, teheti, ha erre nézve kedvezően nyilatkozott (1895. évi 1674. vkm. 9. §.) (ezek feljegyzés tárgyai).

4. Lelencz vallása az esetben változik, ha a felfogadó a maga vallását megváltoztatta (1895. évi 1674. sz. vkm. 8. §.)

B) A bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezeteken kívül álló szülők hét éven alóli gyermekeire nézve:

1. Ha a szülők mindegyike felekezeten kívüli, vagy közülük csak egyik felekezeten kívüli és megegyeztek gyermekeik vallására, akkor a már bejegyzett gyermek vallása az esetben változik meg, ha a szülők mindketten ugyanazon bevett, vagy elismert vallásfelekezetbe léptek be, vagy a felekezeten kívüli, a másik házastárs vallásfelekezetébe lép be, úgy,

hogy e szerint a házasság egy vallásnak házasságává lesz, akkor a gyermek vallása az ekként választott új vallás lesz. (1896. évi 56. sz. vkmr. 14., 20. §§.) (Ez feljegyzés tárgya részint a házassági, részint ha gyermek is van a születési anyakönyvben.)

2. Ha a szülők kívül csak egyik fél áll felekezeten kívül és meg nem egyeztek gyermekeik vallására, akkor a már született s anyakönyvezett gyermek vallása az esetben változik meg, ha a felekezeten kívüli szülő a másik szülő felekezetébe lépett be, vagy mindketten ugyanazon felekezetbe léptek be, illetve tért át, úgy, hogy ez által a házasság egy vallásnak házasságává vált: ekkor a gyermek vallása az ekként választott új vallás lesz. (1896. évi 56. sz. vkmr. 17. §.) (Ez feljegyzés tárgya, de csak a születési anyakönyvben.)

3. Ha szülők mindegyike felekezeten kívüli és meg nem egyeztek, a született s már bejegyzett gyermekeiknek vallása be van mondva, vagy „egyelőre meg nem állapított” van bejegyezve a vallás rovatába, akkor ezen vallás csak az esetben változik meg, ha mindketten ugyanazon bevett, vagy törvényesen elismert vallásfelekezetbe léptek át. (1896. évi 56. sz. vkmr. 27. §.)

III. A gyermekek vallását illetőleg tudni kell, hogy mi lesz azon gyermekek vallására nézve, a kiknek vallás rovatába az „egyelőre meg nem állapított” iratott be. (Lássuk csak ezt, azt állítják innen terjed a vallástalanság! ime a mumus!)

Erre nézve az a szabály, hogy az ilyen gyermekekről külön nyilvántartást kell vezetni. (1896. évi 56. sz. vkmr. 24. §.)

Ezekre nézve jogositva van a szülő hatodik életévök elértéig bármikor (tehát tanköteles korukig) általa szabadon választott vallást jelenteni be gyermekének (1896. évi 56. sz. vkmr. 21. §. 2-ik, 3-ik kikezd.) vagy a mennyiben ő ez idő alatt felekezetben levő másik születésű vallásfelekezetébe lépett be, vagy ha mindketten felekezeten kívül voltak, valamely felekezetbe léptek be (u. e. rend. 14. és 17. §. és 27. §.) akkor az új vallás lesz a gyermek vallása (Ez feljegyzés tárgya.) (u. e. r. 24. §.) s ha ezt a szülők a gyermek 5-ik életévé elértéig teszik, akkor az anyakönyvvezető a feljegyzést külön engedély nélkül, azután pedig csak felügyelői engedéllyel teheti. (u. e. r. 24. §. 3-ik kik.)

Ha azonban az ily gyermek 5-ik életévét már betöltötte, akkor az anyakönyvvezető az anyakönyvi kivonat csatolása mellett jelentést tesz a közvetlen felügyelő hatóságnak (u. e. r. 24. §. 2-ik kik.); a felügyelő hatóság a szülőkkel tárgyalást folytat, s ha a szülők közül csak egyik áll felekezeten kívül, a tárgyalás csak arra nézve folyhatik, hogy a fennálló szabályok szerint a gyermek milyen vallást kövessen; ha megállapodás jött létre, akkor ez a megállapodás irandó be, (ez feljegyzés tárgya), ha nem jött létre, akkor az elsőfokú hatóság elrendeli, hogy a gyermek vallásaként azon vallás irassék be, melyhez a gyermek egyik szülője a gyermek születésekor tartozott. (ez is feljegyzés tárgya) (u. e. r. 26. §. első kik.)

Ha pedig mindegyik szülő (illetve a gyermek törvénytelen vagy felfogadott lelemez) felekezeten kívüli, a gyermek 5-ik életévé betöltése után szintén jelentést teendő, a hatóság ekkor is tárgyal, de ha megállapodás létre nem jött, akkor nem határoz, hanem az iratokat az árvaszéknek küldi meg; ez meghallgatja a rokonságot s ez után határoz, ezen határozatban lehetőleg azon vallás állapítandó meg, melyhez a szülők felekezet-

bőlük lépésük előtt tartoztak (u. e. rend. 26. §. 3-ik kik.) (Ez feljegyzés tárgya.)

IV. A hét éven felüli gyermekek vallására nézve:

1. Ha valamely törvényesen bevett vagy elismert különböző vallásfelekezetekhez tartozó szülők vallásukat akként változtatták meg, hogy most már házasságuk egy vallásnak házassága, ez esetben 7-ik életévét már túlhaladott, de 18-at még el nem ért gyermekek is az ő vallásukra térhet a rendes alakítások betartása mellett (1868: 53. t.-cz. 3-8. §-ai), ha ehhez előbb a gyámhatóság jóváhagyását kinyerte. Az eljárás az, hogy a szülők vagy a gyermek, vagy törvényes képviselő kéri az engedélyt az árvaszéknél, felcsatolja a gyermek születési anyakönyvi kivonatát, a szülők áttérését s amennyiben megegyezést kötöttek gyermekük vallására, ezt s az ennek megváltoztatását. Az árvaszék tárgyalást rendel el az érdekeltek, főleg a gyermek meghallgatása végett. Ha a gyermek oly fokán áll az érettségnek, hogy vallási meggyőződéssel bír: akarata a döntő s ha áttérni nem akar, az árvaszék a kérelmet megtagadja. Ha megadta s az áttérés formailag megtörtént, ez feljegyzés tárgyát (fogja) képezni. (1895. évi 1674. vkmr. 7. §.)

2. Ugyanezen eljárás áll fenn akkor is, ha felekezeten kívül álló házaspár ugyanazon felekezetbe lépnek be, vagy a felekezeten kívüli egyik házaspár a másik házaspár vallásfelekezetébe lép be, úgy, hogy ekként a házasság egy vallásnak házassága lesz. Ez esetben nem tesz különbséget, megegyeztek e a felek gyermekeik vallására házasságuk kötése előtt vagy sem, (1896. évi 56. sz. vkmr. r. 16. §.)

Osszegezve ezeket, több garantiát látunk mi e törvényekben hitünk, vallásunk s egyházunk védelmére, mint azon nagy hangzású szavakban, a melyeket vagy az öncél, vagy az a bizonyos zsák megtölthetése végett vettek kenetteljes ajkaira a magukat a haza nemtőinek hívó hazafiak.

HIREK.

Tájékoztató.

December 31. A kaszinó dalárda estélye.
December 31. A Magyar-Kör estélye.
December 31. A kereskedő ifjak estélye.
December 31. A Munkás-egylet estélye.
Jan. 3. Gazdasági egyesület közgyűlése N.-Kikindán.
1897. Január 9. Nőegyleti táncmulatság.
1897. Január 16. Athléta bál.
Február 6. Vasuti hivatalnokok táncestélye.
A gőzfürdő naponta reggeli 5 órától nyitva van; nők részére kedden és pénteken délután.

— **Karácsony az ovodában.** Megható ünnepély folyt le tegnap délután a nagybecskereki ovoda helyiségében. A jótékony nőegylet, a mely áldásos működésével már annyi szegénynek szántotta fel könnyét, az idén sem maradhatott el onnan, a hol jótékonyt lehet gyakorolni és egy épp oly szép, mint megható gyermek-ünnepélyt rendezett a kicsinyeknek. A nemes-szívűséget legélénkebben bizonyítja az a husz leánygyermek, kik tetőtől talpig jó meleg ruhába öltöztetve állottak körül a pazar módon feldisztett karácsonyfát és énekeltek a többivel együtt azt az egyszerű és mégis megható dalt a Jézus kához. Az ünnepélyt Fonyó István adminisztrátor nyitotta meg, szép, minden czikornyától ment beszéddel, melyben az apróságot buzdította minden szépre és jóra. Aztán szavaltak, énekeltek a kicsinyek, egyik közülük — a szegények egyike — pedig meglepő szabatossággal köszönte meg a jó szíveknek, hogy felruházták őket a tél hidege ellen. Fonyó adminisztrátor is megköszönte a nőegylet elnökének, Vecsey Istvánné urhölgynek, nemes fáradozását, majd az ajándék-tárgyak kiosztására került a sor, miközben természetesen nem hiányozhattak a kedélyes jele-

netek sem, melyek azonban mégis a gyermeki naivság ártatlan zománczával vonták be az ünnepélyt. Az elnökség ez uton fejezi ki köszönetét a következő adakozóknak, kik adományokkal hozzájárultak az ünnepély létrejöttéhez: Haidegger Ödön, Huber Manó, Weiterschan Fülöp, Kokicsné, Mesznik Imre, Uhlmanné, Schreinerne Feimer Amália.

— **Orvosválasztás.** Mint egy telegramm jelenti, dr. Plechl Kálmánt ma Antalfalván egyhangulag megválasztották községi orvosnak.

— **Promoczió.** Hubert Zsigmondot, Hubert Manó polgártársunk fiát, ma avatták föl a budapesti egyetemen doktor jurissá.

— **Kés-kiállítás.** Az ezredéves kiállításról már hazaérkeztek a tárgyak, melyek közül Bonyhády Kálmán helybeli késes gyönyörű tárgyai a megyeház kistermében közszemlére vannak ki téve. A kiállítás nyert szép tollkések, bosnyák kések, husvágó és konyhakérek s asztali kés-villák karácsonyi ajándéknak is igen alkalmasak. A venni szándékozók forduljanak Vecsera alispáni titkárhoz.

— **Az iskolánövérök karácsonya.** A nagybecskereki r. k. tanintézetben bennlakó növendékek ez idén is megünnepelik a szokásos módon a Megváltó születésének napját. Az ünnepély műsora a következő: „Előjáték”, zong. előadja: Biró Margit. — „Angyalok láthatatlan kara”, előadja: a növendékek. — „Karácsonyi symphonia, Chwataltól, előadja: több növendék, zong. kísérik: Brettschnider, Unger. — „A mennyország kapuja előtt”. Párbeszéd. Szent Péter: Pejov Ida. — Kis leány: Georgiades D. — „Karácsonyfa előtt”, Hauptmannó, előadja: a növendékek.

— **Őszi időjárás.** Jóllehet december hó 21-ikén kezdődött a tél a kalendárium szerint, a valóságban azonban sajnos még mindig az őszben vagyunk. Locs pocs, csunya idő járja. Csakos lesz az ember ugyancsak. A nátha világát éli. A vidéken a disznóölésekre rossz világ jár, mert ez a mindig a változó és épen nem csikorgó idő nem igen alkalmas arra, hogy a friss hus elálljon. De arra sem jó, hogy az utak járhatók legyenek. Egyszóval itt az ideje, hogy a tél hivatalosan beállítson s megkönyörüljön mindazokon, akik ennek a nedves, egészségtelen időnek a következményeiben sinlődnek.

— **Lótulajdonosok figyelmébe.** Minden lótulajdonos tapasztalta már, hogy a hó felhalmozódása a patkó karjai között mily kellemetlen csuszást botlást idéz elő. Ezen igen egyszerűen és olcsón az által segíthetünk, hogy szalma, legjobban rozsszalma kerongokat illesztünk a patkó karjai közé. Készítésük, mint azt lapunk egyik barátja írja, a következő: 9—12 szalmaszál laposra összefonandó, jó erősen, körülbelül 70—80 cm. hosszúra. Ez a fonat most csigavonal szerint erősen összehajtható, miközben erős fonallal és tüvel az egyes csigamenetek összevárandók. Ha az ekként készített tekeres 1 cm-rel nagyobb átmérőjű mint a patkó belső nyílása, a fonat végét erősen bekötjük és a tekereset beleszorítjuk a patkóba. Hogy jobban tartson, a patkó belső nyílásának alsó szélén egy pár kalapácsütéssel fogakat verhetünk. Egy kétszeri próba után minden kecsis eltalálja. Ha a szalma tekereset előbb meleg olajba mártjuk, akkor tartósabb lesz és még jobban akadályozza a hó odatapadását. Haza jövet a tekeresek kiveendők és megszáritandók.

— **Egy katona öngyilkossága.** Temesvárról írják: Burg Frigyes gyalogost, ki tegnap déiben érzékeny büntetéstől való félelmében öngyilkosságot követett el, holnap d. u. 4 órakor helyezik örök nyugalomra. Az öngyilkosnak Möriczfeldön lakó rokonai, kik a katasztrófáról nyert értesülés után ide siettek, Burg végtettes tetete fölött vigasztalhatatlanok annál inkább, mert tőlük egy sor irással sem bucsuzott el. Társainak vallomása szerint az öngyilkos katona ittas állapotban követte el a tettét.

— **Farkasok.** Noha éppen nem olyan az időjárás, hogy az ember farkasokkal bajlódjék, egy temesvári lap azt újságolja olvasóinak, hogy Délmagyarország számos pontján sűrű csoportokban barangolnak a mérges fenevadak. Orsován két ordas éjnek idején egészen az „Oszták császár”-hoz címzett szálló közelébe merészkedett s minthogy mindkettőjükből teljesen hiányzott a lojalitás; meg akarták dézsmálni az oszták császár birka állományát. Csak hogy a korcsmáros, aki rossz nyelvek állítása szerint épp egy hordó vizet szállított le ismeretlen okokból a pinczébe és így ébren volt; észrevette őket és a két fenevad ott lelte halálát az akol mögött.

— Színészet a megyében. Zsombolyáról írják lapunknak: Mikor a közönség a nagyobb vidéki városokban sem jár színházba, hogyan lehetne követelni, hogy megtegye azt minálunk! Sokak szerint ugyanis elegendő, ha csak nagyhangú beszéddel árulják el a hazafiasságukat, mikor pedig arra kerül a sor, hogy anyagilag is segíezzék a legszegényebb embereket, a vándorszínészeket: a leglelkesebb hazafiak rendszeresen eltűnődnek, a szintársulat pedig — ha a tagok kedve épp olyan nagyon nagy — játszhatik üres ház előtt, vagy legjobb esetben annak az 5-6 embernek, aki rá szánja a fejét, hogy végig nézzen egy előadást. Gáspár Jenő szintársulata már több mint egy hete küzd nálunk a közönség közönyével. Az előadásokból alig jön be a napiköltség, pedig a társulat jóval felül áll a ripacs-nívón. Legutóbb színrekerültek: Testvérek harca. Kis madaram. Három pár cipő. Buzavirág. . . továbbá műsoron vannak a legújabb és legjobb darabok. A társulat tagjai közül Gáspár igazgató, Albisi, Bányai, Szabó Rózsi levelezőnk szerint, a legjobb színészek azok közül, akik eddig Zsombolyán megfordultak.

— Uj román lap Aradon. Az Aradi Hirdetőben olvassuk, hogy ott új évtől kezdve új román napilap indul meg Rossu Szilviun és Mangra Vazul szerkesztésében. Az új lap a bukaresti liga lapja lesz. A szerkesztőség már erősen szerveződik. A lap részére Bécsben egészen új nyomdát vásároltak, melynek berendezésével most foglalkoznak. E lap egyszersmind folytatása a bukaresti megbukott lapnak, melynek szerkesztője pár hétig Mangra Vazul volt.

— A kolostor halottja. Szomorú hír érkezett a nagybecskereki apáczakolostorba a temesvári testvérektől: egy rendtársuk halt meg virágzó fiatal korában az erzsébetvárosi kolostorban. Olyan korán hagyta itt a világot, csak 24 éves volt, alig öltötte magára az apáczaruhát, hogy lemondván a hű földi dolgokról jegyese legyen a mennybelinek. Azelőtt a lugosi polgári iskolának volt tanítónője, de úgy érezte, hogy az örök békét csak a kolostor falai között fogja megtalálni, ahol olyan csöndes minden, ahol nem bántják hű földi gondolatok a csalódott szívet, hanem vigaszt lelnek az imában, a mely megnyihiti a szenvedéseiket. Vende y Mária Frida testvér meg is találta azt, a mit keresett, de a nagyvilág zajából elmenekülve, kebelében hordozta már annak az öldöklő betegségnek a csiráit, a mely tegnap végre kioltotta fiatal, szép életét. Nyugodjék békében, találja fel a más világon azt, a mit a földön nem talált fel: a szenvedés nélküli pihenést.

— Merénylet egy főszozolgabíró ellen. Mint már említettük Issekutz Aurél teregovai főszozolgabíró ellen merényletet követték el. Az esetről még a következőket írják: Issekutz esti 8 óra tájban egy udvari szobában ült nejével és két gyermekével, könyveit rendezgetve. Egyszerre lövés dördült el; a golyó azonban szerencsére csupán az udvari szoba melletti hálószoba ajtajába furódott. A durranás oly erős volt, hogy Issekutz eleinte azt hitte, hogy dinamit robbanás történt. Kiment az utcára és a hálószoba ablakában megtalálta a fegyvertöltvény papiros szeleteit. A merénylet éppen akkor futott el az oldalutczába. Az azonnal folyamatba tett vizsgálat adatai szerint valószínű, hogy a tettest egy, a jobb társadalmi osztályhoz tartozó férfiú követte el. A merénylet megghiusulta élénk örömet keltett a járásban. A közönségi képviselőtestületek testületileg üdvözlék a főszozolgabírót, a kinél tegnap Teregovva közönség 80 polgára tisztelgett, örömet fejezve ki a merénylet megghiusulta felett. A teregovai magyar olvasóegylet is sietett Issekutz főszozolgabírót üdvözölni.

Irodalom és művészet.

* A Pesti Hírlap naptára. Im már hetedik évfolyamába lépett a Pesti Hírlap nagy népszerűségre jutott karácsonyi ajándéka, az a nagy képes naptár, melyet az évről évre megörvendeztetni előfizetők. Az 1897-iki évfolyamban az aranyostollu Mikszáth Kálmán ugyan nem folytatja Katángy Menyhért képviselő ur érdekes életrajzát — talán kibukott szegény az idej választások alkalmával — hanem azért van a naptárban annyi érdekes olvasmány és annyi kép, mint egy más naptárban sem. Írtak a naptárba: Murai Károly, Tóth Béla, Kóbor Tamás, Quintus (Kenedi Géza), Vértessy Arnold, Vértessy Gyula, Szántó Kálmán, Sas Ede, báró Jósika Kálmán, Prém József, Kézdi Kovács

László, Fekete Gábor, Németh Ignác, Bede Jób, Zempléni Árpád, Gyöngyösi László, Gyulai Farkas stb. Költeményeket: Szabó Endre, Luby Sándor, Györy Ilma, Lampérth Géza, stb. Kép nem kevesebb mint hatvan foglaltatik a naptárban. Kiegészítik ezt a páratlanul dus tartalmat különféle tájékoztató közlemények a közönség számára, hasznos tudnivalók a mezőgazdaság köréből, vásárok jegyzéke, sakkjátszmák és egy sereg adoma. Valóban érdemes és hasznos könyv, melynek az a fölönye egyéb karácsonyi ajándékökönyvek, albumok stb. fölött, hogy egész éven át hasznát veszi, aki kapja. Még csak azt említjük meg, hogy a naptár külső kiállítására igen díszes, Roskovics művészi rajzával a czimlapon.

* A francia nyelvet tanulók és beszélők könnyen, kellemesen és a szöbőség megszerzését illetőleg bámulatos eredménnyel olvashatják a Budapestben megjelenő „Le Progrès” című francia szépirodalmi hetilapot, mely magyar, (illetve külön kiadásban német) jegyzetekkel kísérve közli a modern francia irodalom legjelesebb termékeit. E lap, mely a francia irodalom és a francia szellem terjesztésével hazánkban újabb időben elharapódzott német szellem egyensúlyozására van hivatva, mindazoknak, kik a francia nyelvtan elemeit és a legközönségesebb szavakat birják, már kitűnő alkalmat ad a nyelvnek kellemes módon való elsajátítására, de hasznos és élvezetes olvasmányt nyújt az előrehaladottabbaknak is, akik általa a legkiválóbb francia írók legújabb szellemes műveivel, (kisebb elbeszélések, humoreszkek, causerie-k, különféle) ismerkedhetnek meg. Az érdeklődőknek mutatványokat ingyen küld a kiadóhivatal (Budapest, József körut 33. sz.)

Legújabb hírek.

Az egri mandátum.

Budapest, decz. 22. A képviselőház kilenczedik bíráló bizottsága ma folytatta a Lukács László pénzügyminiszter egri mandátuma ellen beadott kérvénynek tárgyalását; de érdemleges határozatot nem hozhatott, mert a választás védője még kétszáz okmányt terjesztett elő, melyeknek felolvasását a jövő év január 11. napjára halasztották el.

Uj országgyűlési képviselő.

Budapest, decz. 22. A főváros III. kerületében ma ejtetett meg a képviselőválasztás, mely alkalommal Festetic Andor gróf háromszáz szótöbbséggel az ó-budai mandátum birtokába jutott.

Megszökött hercegasszony.

Brüsszel, decz. 22. Chimay József herceg felesége ma innen megszökött egy magyar czigányzenekar primásával. A szökevény pár állítólag Budapesten tartózkodik. A megcsalt férj megindította a válópört.

Kormányválság Szerbiában.

Belgrád, decz. 22. A kormány a saját érdekében dementálja mindazokat a híreket, a melyek egy legközelebb beálló kormányválságról szólnak. A czáfolatokkal szemben biztos értesülés szerint kormányválság újév után (ó naptár szerint) közvetlenül be fog következni, a mikor is Sándor király fölszólítja Novakovics miniszterelnököt, hogy a kormány nyujtsa be lemondását. Ezt tudatta Sándor király Risztics exrégenssel is, a kit a király az államcsíny óta tegnapelőtt látogatott meg először. Az új miniszterelnök Szimics bécsi követ lesz, aki a liberális, radikális és haladó párt tagjaiból fog kormányt alakítani. Az új koalíciós minisztérium új skupstinát fog választani s új alkotmányt fog kidolgozni.

Vasut a Sinai-hegyig.

Budapest, decz. 22. Egy angol társaság, mint a Levant Herald jelenti, vasutat akar építeni Port-Saidtól a Sinai hegyig, a mely a Biblia szerint arról nevezetes, hogy az özönvíz után ezen akadt meg a Noé bárkája. A nevezes hegy megtekintésétől eddig visszariasztotta az utazókat az oda jutás nehéz volta. A vasut végig futna az egész Sinai-félszigeten.

Kelet.

Konstantinápoly, decz. 22. Panza lovag olasz nagykövet a szultánnál a leghatározottabb hangon beszélt és fenyegetőleg kijelentette, hogy a mennyiben a szultán a már ismételt megígért reformokat azonnal végre nem hajtáná, az olasz hajóraj, a melyet már egyszer visszahívtak, haladéktalanul újból be fog hatolni a Dardanellákba.

Táviratok.

Az osztrák és magyar miniszterek értekezlete.

Budapest, decz. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Az országgyűlésnek karácsonyi szünetje alatt a magyar kormány szakminiszterei, a kiegyezés még függőben levő kérdései felett értekezletet fognak tartani az osztrák szakminiszterekkel.

A francia-orosz viszony.

Budapest, decz. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Párisból jelentik, a francia orosz baráti viszony, daczára a lapok ellenkező híreszteléseinek, az utóbbi időben egy kissé meglazult.

A török állapotok.

Budapest, decz. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Konstantinápolyból telegrafálják, hogy a nagyhatalmak képviselői ma folytatták tanácskozásukat Törökország sorsa ügyében és a következő napokban előterjesztéseik már a szultán előtt fognak állani.

A tőzsdéről.

Budapest, decz. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) Kötöttet buza tavaszra 8.18—19, tengeri május-juniusra 3.87—88, zab tavaszra 5.92—93, repace 11.30—40. Buzában a kínálat lanya, a vételkedv némileg változott, az árak csöndesek, mindazonáltal tartósak.

Szerkesztői üzenetek.

G. L. Nem közölhető. Elvből nem adunk ki oly dolgokat, melyekkel csak ellenségeket szerzünk magunknak, annélkül, hogy bárkinak vagy bárminek használnunk volna.

O. L. Tóth Béla „Szálló igék” cz. könyvében (252. l.) ezt írja: Cornelius Neposnak Datamesről írt életrajza kezdődik e nálunk sokszor emlegetett szavakkal: Venio nunc ad fortissimum virum. Tehát nem Virgilius, vagyis elvesztette a fogadást.

H. M. Szolid emberek csak éjfélig kártyáznak.

Verus. Lapunk szintén képviselve lesz a vidéki hírlapírók szövetségének megalakításakor. Felelős szerkesztőnk 26-án este megy fel Budapestre. Lakik Rémi-szálloda, József körut. Tessék oda fordulni. Üdv boldog ünnepeket!

Hirdetések.

Torontáli helyi érdekű vasutak.

7803. szám

1181—33

Hirdetmény.

A torontáli helyi érdekű vasutak igazgatósága elhatározta, hogy 1897. évre névre szóló és fényképpel ellátott bérletjegyeket bocsát ki és pedig:

- a) az összes vonalaira:
 - I. osztályu utazásra 400 korona.
 - II. „ „ 300 „
 - III. „ „ 200 „
- b) a nagybecskerek—pancsovai vonalra:
 - II. osztályu utazásra 120 korona;
- c) a nagybecskerek—zsombolyai vonalra:
 - II. osztályu utazásra 120 korona;
- d) a nagybecskerek—verseczi vonalra:
 - II. osztályu utazásra 120 korona fizetés mellett.

Ezen bérletjegyek tolyó évi december hó 31-éig az évi bérletösszeg lefizetése és egy fénykép beküldése mellett a torontáli helyi érdekű vasutak üzletigazgatóságánál iválthatók.

Nagy-Becskerek, 1896. évi december hó 16 án.

Az Üzletigazgatóság.

Pályázati hirdetmény.

Perlasz község előjáróságánál egy, az adóügyekben teljesen jártas adóvégrehajtó 500 frt évi fizetés mellett január hó 1-étől állandó alkalmazást nyerhet. Szerb nyelv bírása megkívánatik. Kérvények eddigi szolgálati bizonyítványokkal január hó 1-éig alólirotthoz benyújtandók.

Kelt Perlaszon, 1896. évi decz. 15-én.

Vuchetich jegyző. 1171-3.2 **Likity** bíró.

7753. szám. 1896.

Pancsovai főszolgabíróaságtól.

Pályázati hirdetmény.

A megüresedett Sztarcsova községi szülésznői állására ezennel pályázat nyitattik.

Ezen állással 60 frt évi fizetés és természetbeni lakás élvezete van egybekötve.

Felhivatnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhajják, hogy képzettségüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket a pancsovai járás főszolgabíróasághoz folyó évi december hó 28-ig küldjék be.

A választás 1897. évi január hó 5-én fog Sztarcsova községében megejteni. Pancsován, 1896. évi decz. hó 11-én.

Jáblonszky, főszolgabíró. 1161-2.2

10914. 1896.

1168-3.3

Pályázati hirdetmény.

Lemondás folytán megüresedett Szentpéteri segédjegyzői állásra, mely 400 frt évi fizetéssel van javadalmazva, ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom azokat, akik ezen állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűleg felszerelt folyamodványukat 1896. évi december hó 30-ig hozzám adják be.

Megjegyzetetik, hogy a megválasztandó segédjegyző esetleg 120 frt évi fizetés mellett községi közgyámnak is meg fog választatni.

Perjámos, 1896. december 12-én.

Gyertyánffy Dénes, főszolgabíró.

11162. 1896.

1180-3.8

Pályázati hirdetmény.

400 forint évi fizetés és 50 forint évi lakbérrel javadalmazott Perjámos községi irnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek, és felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajják, hogy felszerelt folyamodványukat folyó évi december hó 31-ig hozzám adják be.

Perjámos, 1896. évi december hó 17-én.

Gyertyánffy, főszolgabíró.

11919. fig. szám. 896.

A n.-szt.-miklósi járás főszolgabírójától.

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye n.-szt. miklósi járásba bekebelezett Német-Osanád községében megüresedett segédjegyzői állásra melylyel 400 frt fizetés élvezete van egybekötve, ezennel pályázatot hirdetek. Felhívom mindazokat, kik ez állást elnyerni óhajják, hogy szabályszerűen felszerelt nyelvismereiteket igazoló kérvényüket folyó évi december hó 31-ig nyújtsák hozzám be.

Nagy-Szent-Miklós, 1896. december hó 19-én.

Hadfy, főszolgabíró. 1188-3.2

97. b. v. sz. 1896.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a törökbecsei tekintetes kir. járásbíróaság 1601. polg. 1896. számú végzése által Kann Lipót és fia budapesti cég mint végrehajtató javára Boberity Marina s társai melenczei lakosok ellen 786 frt 21 kr tőke, ennek 1896. év április hó 19. napjától számítandó 6% kamatai, s eddig összesen 5 frt 50 kr perköltség erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság- le és felülfoglalt és 1235 frt 50 kr-ra becsült kf. butorok, csöves kukoricza, lovak, kocsik s egyebekből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladtnak.

Mely árverésnek a 8522. polg. 1896. sz. kiküldést rendelő végzés folytán a helyszínén, vagyis Melenczén alperesek lakásán, vagy a községében leendő eszközlésére 1897. évi január hó 15-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t.-cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t.-cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt T. Becsén, 1896. évi decz. hó 10-ik napján.

Rankovits István, kir. bir. végrehajtó. 1174-1.1

7493. szám. 1896.

1182-3.2

Pályázati hirdetmény.

Torontál vármegye központi járásába bekebelezett Orlovát községben a segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

A javadalmazás 400 frt.

Felhívom a jelzett állásra pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt

kérvényeiket 1897. évi január hó 15-ig hivatalomhoz betérjesszék.

N.-Becsereken, 1896. évi december hó 18-án.

Gr. Bethien, főszolgabíró.

1531. sz. B. v. k. 1896.

Arverési hirdetmény.

Közhírré tétetik, miszerint a tekintetes nbecskereki kir. törvényszéknek 1895. évi 15198. számú végzésével megkeresett tekintetes nagybecskereki kir. járásbíróaságnak 1896. évi 19411. szám alatt kelt végzése folytán Prandell Rezső nagybecskereki lakos részére, Welsch Jakab nbecskereki lakosnál 288 frt 40 kr és jár. iránti kielégítési végrehajtás útján 1896. évi november hó 13-án lefoglalt 313 frtra becsült butorok, szeszes italok stbból álló ingóknak alperes lakásán Nagy-Becsereken bírói árverésen készpénz fizetése mellett leendő eladása 1897. évi január 5-ik napjának délelőtti 10 órájára tűzött ki.

Együttal felhivatnak mindazok, kik az elárverezendő ingóságok vételárából a végrehajtató követelését megelőző kielégítéshez jogot tartanak, de az, ha részükre a foglalás korábban eszközöltetett, a végrehajtási iratokból ki nem tűnik, ugy az esetben is, ha elsőbbségük bérleti vagy haszonbérleti viszonyon alapszik és ezen törvényes zálogjoguk a végrehajtási jegyzőkönyvben meg van ugyan említve, azonban a követelés összege ugyanott kitüntetve nincs, — miszerint az 1881. évi LX. t.-cz. 111. §-ához képest elsőbbségüket az árverés megkezdéseig alólirhoz egy példányban írásban adják be, avagy szóval jelentsék be, annál is inkább, minthogy későbbben bejelentett elsőbbségek végrehajtató kielégítését nem gátolván, igénylők a vételár fölöslegére fognak utasíttatni.

Kelt N.-Becsereken, 1896. évi december hó 16-án.

Kiss István, kir. bir. végrehajtó. 1184-1.1

AZ EZREDEVES ORSZÁGOS KIÁLLITÁS JURY TANÁCSA ÁLTAL MEGITÉLT LEGNAGYOBB KITÜNTETÉS: A MILLENNIUMI NAGY ÉREM.

EGYETLEN MAGYAR KÖNYVÁRUS, KI AZ 1885. ORSZ. KIÁLLITÁSON
RÁTH MÓR
KÖNYVKIADÓ-HIVATALA
ÉS
KÖNYVKERESKEDESE
BUDAPEST,
GIZELLA-TÉR, A HAAS-PALOTÁBAN.

A KÖZÉPISK. TANÁREGYESÜLET JUBILEUMI KIÁLLITÁSÁNAK DISZOKLEVELE.
SZÁMOS KÖZMIVELŐDÉSI EGYLET TISZTELETBELI TAGJA s. t. b.

Szerencsénk van a t. casinókat, olvasó és közművelődési egyleteket, ugy irodalom barátokat figyelmeztetni, hogy kiadásaink és raktáraink egy részének

árleszállítása

még érvényben marad. Azok jegyzéke, ugy kiadásaink millenniumi nagy képes jegyzéke, csak komoly reflectánsoknak, rendelkezésre áll.

Ujabb kiadásaink közül különösen ajánljuk a páratlan diszművet: **Arany János balladái Zichy Mihály** rajzaival, fényes diszoktésben és külön külön diszes pigment borítékokban. A **Shaksperet**, Csiky G. magyarazataival, új jutányos kiadásban és a többi remekírók műveit számos fényes disz- vagy igen jutányos kiadásokban; — a gadagon illusztrált **Teleki S., Hübner S., Stanley, Holub, Benyovszky-féle utazási műveket**, a több száz képpel disztett millenniumi kiadást: **Gróf Szécheny István első teljes életrajzát Zichy Antal** által stb.

Köel 40 éven át közbizalomban részesei könyvkereskedésünk, az országos központi nagy könyvtárak, több száz Budapesti és vidéki iskolai, Közművelődési és Caszinói, Olvasó egyleti könyvtár, a polit. és tud. élet legtöbb kitűnőségének stb. szállítója, ez-nul is főcsej-nak fogja tekinteni az általánosan nyilvánuló népszerűséget fenntartani, és mindennemű irodalmi megbízásokat a legnagyobb figyelemmel és lehető legjutányosabban eszközölni.

Az Antiquariusok által hirdetett minden művet legalább is azon áron, gyakran jutányosabban szállítjuk új példányokban, mint a mely az ő catalogusaikban előfordul. Az e évi-évi hivatali tapasztalatai bebizonyítottak, hogy a másodkézből vett könyvek a leghatásosabb terjesztői a ragályoknak.

1177-1.1